

YONEKONO DOPO LETA EBETE HIBIMA: MIDIPA:TAMO ODODIYA:

Ka:ka: Taboeno Komo

¹ La: ulihopa:la:, ale Ka:ka: Taboeno komo ba:moe leta ipuwalo la:tamo da:hawakalimitama:, ba:be Tabote ba: dopamo tupuimi mabuni demedenami ba:be Kodawala. Ba: hibila, ale ba:ma tetelo ba:be Taboeno komo aeno galamo ulihote ba:gala aeno baidinomamo a:kumiya:ma:, iyo, ale umiti aeno kokotonomamo ebe atumu ologiyama: ☆ ² Mabu ba:be Ka:ka:te ba:moe hopolo a:hawakaluya: ba:gala ale aeno baida:mo ebe umiya:ma:, ba:bema: ale ebena komo hawakalimilo Nabiwi Godokono wiboha: ka:ka: komoma: la:tamo ba:moe tabo ba:bema: olamagimitama:. Numa:la:, kebe Ka:ka:te dopamo Godokoba: demedenami, ba:be Ka:ka: ba: galane atamo da:pehawakaluya: ba:be atu Ka:ka:la. ☆ ³ Ba:bema: mabu keka: ale ulamete dulihuya:ma: ba:bi komo la:tamo dolamagimitama:? Mabu bitana a ubila la: ulihopa:te ago kapiyama: eda:ha, ale Nabiwi Godokoba: ba:gala ebena Gudu Ya:su Kelisokoba: kapiyama: keba ka:na keda:hanama: ba:ba ka:na, ⁴ ba:bema: hibila, ale ba:moe leta bododima:, la:la, ala, a hiliyonomoeno kalakalate konomoma: keda:ma:. ☆

☆ **1:1:** Yon 1:1 ☆ **1:2:** Yon 1:14 ☆ **1:4:** Yon 16:24

Godokono Alo Ipuwalo Wapata:lame Komo

⁵ Ba: hibila, ale Godokono Gudugodone duliya:ma: ba:be atu tabo ba:ma ka:na olamagimitama:, Godoko ba: alola, ebegodolo eta du komote kitanaha:, puliyanomola. ✧

⁶ Ba:bema: ale du ipuwalo ba wapata:lame ba:ma ka:na da:ga:lama:, a eba:go kapiyanomoma: eda:hanama:, hibila, a ba: ha:da amihohopila mabu ale aeno emede ipuwalo ha:da gabodo tolamenama:. ✧ ⁷ Huiyatiya Godote alo ipuwalo keba ka:na kemedena ale ba:ba ka:na ebene alo ipuwalo da:wapata:lamenama:, ba:ba tetelo ale ebe ipuwalo ba emedehona kapiyanomoma: beda:hanama:, iyo, ebene Gudu Ya:suti ebene hawa:mo aeno kuba ododili komokomo hiliyonomo bukulalea:menakomene.

⁸ Numa:la:, keba tetelo a ha:kiya a kuba ododiliha:pima: da:ga:lama:, a ha:kiya a ha:da kamihoa:mema:nema:, ba:bene agodolo hibi komote a:kitanamene. ✧ ⁹ Huiyatiya ale aeno kuba Godotamo da:hawakalilamema:, ebete a owalubima: kebe tabo dopamo dolamagiya: ba:be komo ebete hibi tuputupu gabodo kododima:ne, iyo, ebete aeno kuba ododili komokomo egebolea:mete kadodolea:mema:ne, ba:gala ebete aeno tepo ipuwoeno kuba dalowa: kukulalea:mema:ne. ¹⁰ Ba:moe ba:be mabuma: a ha:kiya a kuba ododiliha:pima: da:ga:lama:, ale ba:be tabamo Godoko ha:da dawama: midilo ebene hibi tabote a ipuwalo a:kitanamene.

✧ **1:5:** 1Tim 6:16; Ya:i 1:17 ✧ **1:6:** 1Yon 2:4 ✧ **1:8:** Ohale 32:5; Mulu Tabo 28:13

2

Ya:su Kelisoko Ba: Aeno Owalubidawala

¹ Naeno guguda:la:, nale ba:moe tabo ba:moe letamo miya:tete la:tamo poememo la:le eta kuba Godotamo ododikapoma:, huiyatiya keba tetelo a ipuwalo lumagiti kuba dododimini, ba:ba tetelo ebe owalubima: aeno Tuputupudawa ba:luta, ebe ba: Ya:su Kelisotela, toetoe tabamo a Nabiwi Godotamo da:wadiya:paa:tenako ba:be Owalubidawala. ☆ ² Ba: hibila, Godokono mauba komote atamo dopamo uluhukuya: mabu a ba: kuba ododilipila, huiyatiya Kelisote aeno kuba ododili komokomo ebene hawa:mo degebolea:miya:, ba:ba tetelo ebete Godokono mauba komo upula:te a Godokoba: a:kapiyuia:miya:. Huiyatiya numa:la:, ba:be ododi komodo ebete a hibima: midipi kapiya kowalubiya:ha:, ao, ebete ba:be atu tetelo hopo habanapi hiliyonomo owalubilima: ibino kuba komokomo ebene hawa:mo egebolelamiya:. ☆

³ Ba:bema: ale Godokono tutumu tabamo da:papamila:halema:, ba:moe gabodo a ebene komo hibilo kiya:tawahama:nema:. ⁴ Iyo, eta lumagiti Godokono tutumu tabamo papamiwataheno ba:ma ka:na da:goemene, “Na Godokono komo iya:tawala,” ebe ba: ha:da amihodawala, ebegodolo hibi komote kitanaha:, ⁵ huiyatiya keba lumagiti Godokono tabamo papamiwatate hibilo dododimini, ebene malemale emalagidolo komote ba:be lumagino tepo ipuwalo kotaboma:ne. Ba:bema:

☆ **2:1:** Yun 9:24 ☆ **2:2:** Yon 1:29; Kol 1:20; 1Yon 4:10

ale Godoko ipuwalo demedehonama:, a keba ka:na na:kiya:tawahama:? ✧ ⁶ A ba:be komo ba:ma ka:na kiya:tawahama:nema:, pote Godoko ipuwalo emedenama: da:goemene, wadiyala Kelisote keba ka:na ka:pata:nami ebete ba:ba ka:na na:pata:namene.

Ya:sukunu Uli Tutumu Tabo

⁷ Naeno hidohido mabuluba:la:, nale ba:moe leta ipuwalo Ya:sukunu uli tutumuino komo da:hawakalimitamo, ba:be tutumu dopamo tupuimi mabuni la: ba: uliya:mata, ba:bema: ba:moe uli tutumu la:godolo pakala tutumu keba ka:nala:ka: ba:ba ka:nala. ✧ ⁸ Huiyatiya wadiyala ba:be pakala tutumuti la:tamo ulinoma: gala na:keda:mene, mabu ba:ma tetelo ebene hibi komote Kelisoko ipuwalo ba:gala la: ipuwalo a:hawakalanako, iyo, du komote ba: na:wibo, ba:bene hibi alote ba puluhuku ba: na:la:mina. ✧

⁹ Ba:bema: nale ba:moe leta ipuwalo uli tutumuino komo gala ba:ma ka:na kahawakalimitamo, kebe lumagiti alo ipuwalo emedenama: goelo ebene ekawitamo da:maubana, ebete du ipuwalo bemedena, iyo, ebete du ipuwane kuluhukuha:. ✧ ¹⁰ Huiyatiya kebe lumagiti ebene ekawi malemalelo demalagidolona, ebete alo ipuwalo bemedena ba:gala ebene ododi komodo ebene ekawiti nato ukamidate a:kagamene. ✧

¹¹ Ba: hibila, kebe lumagiti ebene ekawitamo da:maubana, ebe ba: du ipuwalo emede lumagila, iyo, ebete kebe gabodo ka:pata:na ba:gala ebete

✧ **2:5:** Yon 14:21,23 ✧ **2:7:** Yon 13:34; 2Yon 5-6 ✧ **2:8:** Lom 13:12; Yon 1:9 ✧ **2:9:** 1Yon 4:20 ✧ **2:10:** Lom 14:13

kebamo ka:tona, ebe ba:bi komo iya:tawaha:
mabu duti ebena baidi a:mula:lemi. ✧

¹² Naeno guguda:la:, na la:tamo leta bododimo
mabu Godote Kelisokono helo mahilamo la:eno
kuba egebolelamete adodolelamia:ta.

¹³ Ba:gala naeno naba:la:, na la:tamo leta
bododimo mabu la: aeno Kodawoeno komo
iya:tawahala, ba:ma ka:na ebe ba: dopamo
tupuimi mabuni demedenami ba:gala emedena
tetelo demedenamene ba:be dawala.

Ba:gala uli apepeho dubala:, na la:tamo leta
bododimo mabu la: Kuba Namutudawatamo ba
alaholoho ebena wato kikipo ba:bo lawimata.

Iyo, naeno guguda:la:, na la:tamo leta
bododimo mabu la: Nabiwi Godokono komo
iya:tawahala.

¹⁴ Ba:gala naeno naba:la:, na la:tamo leta
bododimo mabu la: aeno Kodawoeno komo
iya:tawahala, ba:ma ka:na ebe ba: dopamo
tupuimi mabuni demedenami ba:gala emedena
tetelo demedenamene ba:be dawala.

Ba:gala uli apepeho dubala:, na la:tamo leta
bododimo mabu la: helohelonomola, ba:bene
Godokono tabote la: ipuwalo ba itana la: Kuba
Namutudawoeno wato kikipo ba:bo lawimata.

*Ba:moe Hopoeno Ilina Ba:gala Awagaha
Komokomo Koamo Akemalagidolenala:*

¹⁵ Ba:bema: la: hidamo! Ba:moe hopoeno
ilina ba:gala ebena awagaha komokomo koamo
akemalagidolenala:, mabu kebe lumagiti ba:moe
hopoeno komokomo koamo demalagidolena,
ebete Nabiwi Godoko malemalelo emalagidolo

✧ **2:11:** Yon 12:35

modoboha. ☆ 16 Ba:bema: hopo haboeno komokomo keba ka:nala:ka:? Ba:bi komokomo ba: kuba tawakaluba:te kateneno ubilo demalagidolenaka ba:bi komokomola, ba:gala iba:te baida:mo ulamete ibino ubilo duwatanaka ba:bi komokomola, ba:gala iba:te kebe komokomo ododililo dawagahanaka ba:bi komokomola. Numa:la:, ba:bi hiliyonomo hiya:hiya: kuba komate hopo habanapino ukuini ikulinaka, Nabiwi Godogdoneha! ☆
 17 Ba:bema: ba:moe komo ba: hibila, ba:moe hopo ba:gala ba:moe hopoeno kuba ubi komate ba: na:wibohona, huiyatiya kebe lumagiti Godokono ubi komamo da:papamiwatamene, ebete wiboha: ka:ka:go bemedenamene. ☆

Kelisotamo Alaholo Komo Ododidawoeno Komo

18 Naeno guguda:la:, hopo haboeno kuititi tetete ba: na:tatali. Iyo, dopamo la: ba:ma ka:na uliya:mata, Kelisotamo Alaholo Komo Ododidawate ba: na:pe, ba:bema: hibila, komo dubu hiliyonomate ya:lo a:mahila:haliya: Kelisotamo alaholo komo kododilinakoma:, iba:te ba:ma tetelo hopo habalo bemedehona. Ba:bema: a ba:moe komone niya:tawahanama:, ba:moe ba: hopo haboeno kuititi tetela. ☆ 19 Numa:la:, ba:bi dubate aeno kapiyuimi da:miya:pui, ba:be mabuma: iba:te aeno kapiyuimi tawakalubima: hibilo keda:hanaha:. Keba tetelo iba:te aeno kapiyuimipima: neda:hanatale iba:te a ipuwalo bemedehonana:, huiyatiya iba:te a hibilo

☆ 2:15: Lom 8:7 ☆ 2:16: Lom 13:14 ☆ 2:17: Ma:t 7:21

☆ 2:18: Ma:t 24:5,24; 2Yon 7

da:miya:pui ba:be komote a biya:tua:mena, ibi ipuwalo eta lumagiti aeno kapiyuimidawama: keda:naha: ✧

²⁰ Huiyatiya la:eno komo hiya:nomola. Kelisote ebene Hidotalona Gobogobo la: hunamo da:haminuya:, ba:bema: ka:lo la: hiliyonomate Godokono hibi komo iya:tawahala. ✧ ²¹ Iyo, la: daedae ukuia:go kemedehonaha:, huiyatiya la: Godokono hibi komo iya:tawahanomola, ba:ma ka:na eta ha:da tabote ebegodone a:kuluhukale. Ba: hibila, ba:be mabuma: nale ba:moe leta la:tamo ododimo. ²² Ba:bema: la: ipuwalo ha:da amihodawa potela:ka? Ebe ba: Kelisotamo alaholo komo dododina ba:be lumagila, ba:gala ebe ba: pote da:goena Ya:suku Kelisoteha: ba:be dawala. Numa:la:, ba:bako lumagiti Nabiwi Godoko ba:gala ebene Gudu Ya:suku ubiha:ma: ba eda:na ba:be komo hawakala ba:bo goenako. ✧

²³ Iyo, kebe lumagiti Godokono Gudu mabuma: ubiha: tabo hawakala da:goena, ebete atumu Nabiwi Godoko ubiha: tabo bekagoena, huiyatiya kebe lumagiti Godokono Gudu anukumima: hawakala da:goena, ebete atumu Nabiwi Godoko anukumima: kagoena. ✧

²⁴ Ba:bema: la:le dopamo tupuimi mabuni kebe hibi tabo kulihuya:ma, wadiyala la: ipuwalo ba:be tabote nitanamene. Ba: hibila, la: ba:be tabo kodakodalo datila:nama, ba:bema: la: Nabiwi Godoko ba:gala ebene Gudu Ya:suku ibi ipuwalo bemedehonamata. ²⁵ Iyo, numa:la:, Godokoba: emede komo ba: wiboha: ka:ka:la,

✧ **2:19:** Oel 20:30 ✧ **2:20:** 1Kol 2:15 ✧ **2:22:** 1Yon 4:3; 2Yon 7 ✧ **2:23:** Yon 5:23; 1Yon 4:15; 5:1

Ya:suti atamo ikaa:mema: hibinomolo da:goiya:
ba:moe ba:be komola.

²⁶ Ba:bema: puya:te la: ha:da amiholamema:
dewagelena, nale ibino ha:da komo hawakalim-
ima: ba:moe leta ba:bema: ododimo. ²⁷ Ba: hibila,
la: ibino ha:da amiho komamo a:kaguda:mata,
mabu Kelisote ebene Gobogobo la: hunamo
ya:lo a:haminuya; iyo, ebete emedena tetelo
la:go ba emedena ebe ha:kiya hiliyonomo
komokomo la: biya:tulamenakomena:ta, eta
lumagitiha: Numa:la:, ebene iya:tulame komo
ba: hibinomola, iyo, eta ha:da amiho komote
ebegodone a:kuluhukale, ba:bema: ebete la: keba
ka:na kiya:tulametana, wadiyala la: ba:ba ka:na
ebe ipuwalo nemedehonala: ☆

²⁸ Iyo, naeno guguda:la:, wadiyala la: Kelisoko
ipuwalo nemedehonala:, ba:bema: ebene pe
hegelate duluhukumini, ale ba:ba teta:mo nikuliti
toleha:ma: ba eda:ha ebene holoholo hapulu eta
komoma: a:kahilopohama:. ²⁹ La: iya:tawahala
Kelisoko ba: tuputupudawala, ba:bema: wadiyala
la: ba:moe eta komo atumu na:kiya:tawahala:,
kebe lumagiti ebene tuputupu komo ipuwalo
demedena, ebe ba: Kelisoko huiyala ba:gala ebe
ba: Godokono gudu etala. ☆

3

Godokono Gugudino Komo

¹ Ba:bema: Nabiwiti a malemalelo keba
ka:na kemalagidoloena, wadiyala la: ba:be
komo numa:la:, iyo, ebene malemale atamo

bada konomola:ka! Ba: hibila, ebete ebenu malemale ipuwado a ebenu gugudima: ka:mina, iyo, a hibima: midipi ba: ebenu gugudima: eda:hanama:, ba:bema: hopo habanapa:te aenu komo kiya:tawahanaha: mabu iba:te atumu Godokono komo iya:tawaha:. ☆ ² Ba:bema: naenu hidohido mabuluba:la:, a iya:tawahala ka:lo a ba: Godokono gugudila, huiyatiya a hibi iya:tawaha: galane a keba ka:na na:kemedehonama:. Ba:ma tetelo a ba:moe kapiya komo iya:tawahala, Kelisote atamo gala da:kapuluhukumini, ba:ba tetelo a ebe huiyama: keda:hama:nema: mabu ale ebenu holoholo hibilo kumima:nema:. ☆ ³ Ba:be mabuma: kebe lumagiti uliholo Kelisoko da:latimina, ba:be lumagiti ebenu tepo ipuwoenu dalowa: ukulate gala dalowa:ma: a:kamida:mene, ba:bene ebete Kelisoko keba ka:nala:ka: ba:ba ka:na bemedenamene, ebenu tepo ipuwalo eta dalowa: komote a:kitanamene.

⁴ Ba:gala eta komo. Lumagiti Godokono kukala hiliyonomo ipuwalo eta kapiya dadikanalemene ba:ba tetelo ebete ebetamo kuba hibilo kododima:ne, mabu hibila, ebetamo kuba ododi komo ba:gala ebenu kukala adikanale komo ibi ba: kapiyanomola. ⁵ Iyo, la: iya:tawahala Kelisote ba:moe hopamo a:pehawakaluya: ebete tawakalubino kuba ododili komokomo gobogobamo kopemiya:telamema:. Ebe kapiyate ba:moe komo ododi modobola mabu ebe kapiyagodolo kuba ododi komo puliyala. ☆ ⁶ Ba:bema: kebe lumagiti Kelisoko ipuwalo demedena, ebete kuba ododi ipuwalo

☆ **3:1:** Yon 1:12-13; 16:3 ☆ **3:2:** 2Kol 3:18 ☆ **3:5:** Yon 1:29; 1Pit 2:22-24; 1Yon 2:2

a:kemedenamene, huiyatiya kebe lumagiti kuba ododili ipuwalo demedena, ba:be lumagiti Kelisokono komo hibilo kalaweha: ba:gala ebete ebena komo iya:tawaha:

⁷ Naeno guguda:la:, la: hidamo, eta lumagiti la: ha:da akamiholama:la:! Numa:la:, kebe lumagiti tuputupu komokomo dododilina komene ba:be lumagi ba: tuputupudawala, Kelisoko keba ka:nala:ka: ba:ba ka:nala. ⁸ Huiyatiya kebe lumagiti kuba komokomo dododilina komene ebe ba: Saitanakono guduma: eda:na, mabu ba:moe hopoenon tupuimi mabuni pete ba:ma teta:mo puluhuku Saitanate kuba komokomo kapiya bododilina ko. Ba:moe mabuma: Godokono Guduti ba:moe hopamo ba:bema: pehawakaluya:, Saitanate dododilina ko ba:bi kuba komo ebete hibilo palukulimiti kopehawaminadigalema: ☆

⁹ Numa:la:, Godokono gugudima: deda:hana ba:ba:te kuba ododili ipuwalo gala a:kemedehonamena:, mabu Godote ibi ipuwamo ebena ka:ka: ya:lo ihatiya:, lumagiti hidohido kikipo hakamo keba ka:na kamihonako ba:ba ka:na. Ba: hibila, Godokono ka:ka:te ebena guguda:godolo ditanamene, iba:te kuba komokomo ododili modoboha: ☆ ¹⁰ Ba:bema: wadiyala la: niya:tawahala:, tawakalubino ododili komate ibi banagiya:midalena, ba:ma ka:na Godokono gugudi ba:gala Saitanakono gugudi iba:te hiya:hiya: kopola:nama:. Iyo, ba:moe komo ba: hibila, puya:te tuputupu komokomo ododilihino ba:gala puya:te ibino

ekaki malemalelo emalagidoleheno, ba:ba:te Godokono gugudima: keda:hanaha:.

Etate Eta Malemalelo Emalagidolo Komo

¹¹ Ba:bema: numa:la:, la: dopamo tupuimi mabuni kebe tabo kulihuya:ma ba:be tabo ba: ba:ma ka:nala, wadiyala a hibima: midipi ipuwalo etate eta malemalelo kemalagidolo, etate eta malemalelo kemalagidolo, a ba:ba ka:na bemedehonama:. ☆ ¹² La: iya:tawahala Ka:inikono komo, ba:bema: la: ebe huiyama: eda:ha modoboha:. A:iye, ebe Saitanakono guduma: ba eda: ebeno amogatamo konomo kuba bododiya:. Mabu keka: ebete ebeno amoga dito danakapumiya:? Iyo, ebete kuba ododili ipuwalo ba emedena, huiyatiya ebeno amogate tuputupu komokomo bododilinami, ebete ebetamo ba:bema: maubuya:. ☆

¹³ Ba:bema: naeno hibima: midipi ekaka:la:, la: tuputupu ododili ipuwalo ba emedehona hopo habanapa:te la:tamo mauba komokomo dododilimina:, la: ba:be komoma: akala:wa:hala:. ☆ ¹⁴ A iya:tawahala a hoe ipuwane ka:ka:mo ya:lo ogomuya:ma: mabu a komo hibima: midipi ekaki malemalelo nemalagidolenama:, huiyatiya kebe lumagiti malemale emalagidolo ipuwalo emedehonaheno, ba:be lumagiti hoe ipuwane hibilo kuluhukuha:. ☆ ¹⁵ Ba:gala kebe lumagiti ebeno ekawitamo da:maubana, ba:be lumagino komo ba: pote ebeno ekawi danakapumiya: ba:be dawoeno ododi komo huiyala, iyo, ibi netewapino

☆ **3:11:** Yon 13:34 ☆ **3:12:** Tup Mabu 4:8 ☆ **3:13:** Yon 5:18-19 ☆ **3:14:** Yon 5:24

ukui ba: kapiyala. Ba:bema: a iya:tawahala, ba:bako lumagino tepo ipuwalo wiboha: ka:ka: puliyanomola mabu lumagi anakapumidawag-odolo Godokono hibi ka:ka:te a:kitanamene. ✧

¹⁶ Numa:la:, Kelisote ebena ka:ka: a mabuma: tama:mo ihatiya:, ba:bema: a ebena ododi komodo malemale emalagidoleno komo hibilo kiya:tawahama:nema:, iyo, wadiyala a ba: atumu aeno ka:ka: hibima: midipi mabuma: tama:mo ba:miya:tenakoma. ✧

¹⁷ Huiyatiya keba tetelo a hibima: midipi ipuwalo eta ilina dogodogodawate ilinaha:dawa umiti ebe owalubihino, ebete ba:mako tabo keba ka:na na:ka:goemene, “Na Godoko malemalelo nemalagidolonamo?” A:iye, ebete ba:bako tabo goe modoboha! ✧

¹⁸ Ba:bema: naeno guguda:la:, a komopa:tamo malemale tabo dito a:kaga:lanakama:. Ao, wadiyala a komopino modoboha: komokomo ulamelelamete iba:tamo malemale ilina ba ikalame Godokono hibi malemale iba:tamo ba:ba ka:na kohawakalimima:nema:. ✧

Godokono Holoholo Hapulu Toheho Utitata Komo

¹⁹ Ba:bema: kalakala konomola, a ba:moe malemale gabodo kiya:tawahama:nema: a ba: Godokono hibi komo ipuwalo emedehonama:, ba:gala aeno tepo ipuwalo ebena hete kapiyate ba itana ale toleha:ma: eda:hanama: ebena holoholo hapulu utitatama:. ²⁰ Huiyatiya keba tetelo aeno tepo ipuwoeno ukuiti a kubapima:

✧ **3:15:** Haw 21:8 ✧ **3:16:** Yon 13:1; Gal 1:4 ✧ **3:17:** Tutumu 15:7 ✧ **3:18:** Yai 2:15-16

da:ka:mimina:, ale ba:be kuba ukui lawe modoboha: mabu ba:bako ukuiti Godogodone a:kapa:le. Numa:la:, ebete aeno hiliyonomo ugumuili komo ba iya:tawana ebete dopamo a tuputupupima: a:ka:miya:, ba:bema: ale ukui bilibilima: a:keda:hama: mabu ebene taboeno helote aeno tepo ipuwoeno helo na:gogolona.

²¹ Ba:bema: naeno hidohido mabuluba:la:, eta tetelo aeno tepo ipuwoeno ukuiti a kubapima: da:ka:mimina:, ba:be kuba ukui laweheno ale toleha:ma: eda:hate aeno toetoe tabo komago Godokono holoholo hapuamo dito konikulima:nema:. ☆ ²² Ba:ba tetelo ale bada komoma: ebe da:toemehoma: ebete atamo hibilo kika:mema:ne, mabu ale ebene tutumu tabamo papamila:halete ebene ubi komokomo kapiya ba:bo ododilinakoma:. ²³ Hibila, ba:moe ba: Godokono konomo tutumu tabola, ale ebene Gudu Ya:su Kelisokono mahilo hibima: ba midina, a ipuwalo etate eta malemalelo bemalagidolonama:, Ya:suti a dopamo keba ka:na kiya:tua:miya: ba:ba ka:na. ☆ ²⁴ Ba:gala eta komo ba:ma ka:nala. Kebe lumagiti Godokono tutumu tabamo da:papamiwatanako, ebete Godoko ipuwalo bemedena ba:gala Godote atumu ebe ipuwalo ba:kaemedena. Ba:bema: Godote a ipuwalo demedena a ba:be hibi komo iya:tawahala, mabu ebete atamo dikaa:miya: ba:be Hido-talona Gobogobote a ba:be komo biya:tua:mena. ☆

4

Godokono Gobogobo Ba:gala Kelisotamo Alaholodawoeno Gobogobo Ibino Hiya:hiya: Ododili Komo

¹ Naeno hidohido mabuluba:la:, komopa:te ba:ma ka:na dito da:gala:lanaka, “A Godokono Gobogobagopila,” la: ibino tabo hibima: akamida:la:. Wadiyala la: huiyatiya ibino tabo komokomo ba:gala emede komokomo hidamo nulamelelamenala:, mabu diyala, iba:te Godokono Gobogoboeno heloamo kuda: emedehona o kuba gobogoboeno heloamo demedehona. Numa:la:, ba:ma tetelo hopo konomolo ha:da tabo olamagimipa:te Godokono mahilo ka:milo ba: dito wapata:lamena! ✧

² Ba:bema: la: Godokono Gobogobagoeno okodawa ba:ma ka:na kiya:tawahama:nemata, kebe lumagiti ba:ma ka:na dolamaginako, “Ya:su Kelisote lumagino apa:mo ba:moe hopamo hibilo a:pehawakaluya:,” ebe ba: Godokono Gobogobagoenola. ✧ ³ Huiyatiya kebe lumagiti Ya:sukunu komoma: ha:da tabo dolamaginako ebe Godokono Gobogobagoeno okodawaha:, ao, ebeno gobogobo ba: Kelisotamo Alaholo Komo Ododidawoeno gobogobola. Ba: hibila, dopamo la: ba:ma ka:na uliya:mata, ba:be kuba gobogobote hopo habamo kopema:ne, ba:bema: ebete tawakaluba:tamo ya:lo puluhukuti ba:moe hopolo bemedena. ✧

⁴ Naeno hidohido guguda:la:, puya:te Godokono mahilamo ha:da tabo dolamagiminaka la:le ibino wato kikipo ya:lo a:lawimata, mabu la:

✧ **4:1:** Ma:7:15; 1Yon 2:18; 2Yon 7; 1Tes 5:21 ✧ **4:2:** 1Kol 12:3

✧ **4:3:** 1Yon 2:18

ba: Godokono gugudila ba:gala la: ipuwalo oko dowatina ba:be Hido-talona Gobogoboeno helote konomoma: eda:na, iyo, ba:be helote ibi ipuwalo oko dowatina ba:be eta gobogoboeno helo na:gogolona. ☆ ⁵ Numa:la:, ba:bi ha:da amihohopa:te ba:moe hopoen komoma: ga:lana mabu hopo habalo oko dowatina ibi ba: ba:be kuba gobogobagopila, iyo, hopo habanapino kalakala ba:bema: itana ibino tabo komokomo ulihoma. ☆ ⁶ Huiyatiya aeno komo ba: hiya:nomola mabu a Godokono gugudima: eda:hanama:. Ba:bema: numa:la:, kebe lumagiti Godokono komo hibilo diya:tawana ebete aeno tabo kulima:ne, huiyatiya Godokono komo iya:tawaha: lumagiti aeno tabo a:kulia:mene. Iyo, a ba:moe gabodo niya:tawahanama: kebe komate Godokono hibi Gobogobogodone da:pikulina ba:gala kebe komate ha:da amiho gobogobogodone da:pikulina ba:bi hiya:hiya: komo.

Godoko Ba: Malemaledawala

⁷ Naeno hidohido mabuluba:la:, wadiyala a ipuwalo etate eta malemalelo kemalagidolo, etate eta malemalelo kemalagidolo, a ba:ba ka:na bewagelenama: mabu malemale komo ba: Godogodone pena. Ba:bema: kebe tawakaluba:godolo malemale emalagidolo komo ditanamene ibi ba: Godokono gugudila, iyo, ibi Godokono hibi komo iya:tawahala, ⁸ huiyatiya kebe lumagigodolo malemale emalagidolo komote itanaheno, ba:be lumagi Godokono hibi

☆ **4:4:** Ma:t 12:29; 1Yon 5:4-5 ☆ **4:5:** Yon 8:47; 15:19

komo iya:tawaha: mabu Godoko ba: konomo malemaledawala. ⁹ Numa:la:, Godote ebene malemale atamo ba:ma ka:na hawakalimiya:, ebete ebene Gudu kapiyanomo ba:moe hopamo a:poemiya: ale hibi ka:ka: ebegodone kolawema:.

✧ ¹⁰ Ba:bema: ba:be hibi malemale komo ba: ba:ma ka:nala. Dopamo ale Godoko malemalelo emalagidoloha: tetelo ebete a konomamo ba emalagidoloe ebene Gudu Kelisoko atamo ba:bo poemiya:, iyo, ebete ebene ubi ba:bo ihatiya: aeno kuba ododili komokomo Kelisokono hawa:mo egebolea:mete a ebene gugudima: komidima: ✧

¹¹ O naeno hidohido mabuluba:la:, Godote ebene malemale komo atamo ba:ba ka:na hawakalimiya:, ba:bema: wadiyala a ba: atumu etate eta malemalelo ba:kaemalagidolonakoma:.

¹² Ba: hibila, ba:moe hopo tupuimi mabuni eta lumagiti Godoko kumiya:ha:, huiyatiya keba tetelo a ipuwalo etate eta malemalelo kemalagidolo, etate eta malemalelo kemalagidolo, a ba:ba ka:na demedehonama:, ba:ba tetelo komopa:te aeno ododi ipuwado Godoko hibilo kumima:na: mabu ebete a ipuwalo bemedena ba:gala ebene malemale komote a ipuwalo tabonomola. ✧

¹³ Godote a ipuwalo demedena ba:gala ale ebe ipuwalo demedehonama:, ba:be komo a keba ka:na na:kiya:tawahama:? Dopo komo ba: ba:ma ka:nala, Godote atamo dikaa:miya: ba:be Gobogobote a kiya:tua:mema:ne. ✧

¹⁴⁻¹⁵ Ba:gala aeno tabo olamagimi komo ba:

✧ **4:9:** Yon 3:16 ✧ **4:10:** Lom 5:8-10; 1Yon 2:2 ✧ **4:12:** Yon 1:18 ✧ **4:13:** 2Kol 1:22; 1Yon 3:24

eta a iya:tua:me komola. Iyo, ale baida:mo dumiya:ma: ba:be hibi komo komopa:tamo ba:ma ka:na bolamagiminakoma:, “Godote ebenu Gudu hopo habamo a:poemiya:, ebete tawakalubino Ka:ka: Mula:lamedawama: kopeda:nama:.” Ba:bema: hibila, kebe lumagiti hawakala ba:ma ka:na dolamagina, “Ya:suku ba: Godokono Gudula,” Godote ba:be lumagi ipuwalo hibilo bemedena ba:gala ebete atumu Godoko ipuwalo ba:kaemedena. ¹⁶ Ba:gala ba:be hido ukui lawema: Godokono malemale komote atumu aeno eta iya:tua:medawama: keda:na. Iyo, Godote konomo malemaledawama: ba eda:na a malemalelo emalagidoloena, ba:bema: a ipuwalo kebe lumagiti ba:be komo hibima: miditi malemale emalagidolo ipuwalo demedenamene, ba:be lumagiti kiya:tawama:ne ebete Godoko ipuwalo bemedena ba:gala Godote ebe ipuwalo atumu ba:kaemedena.

¹⁷ Numa:la:, ba:moe malemale emalagidolo komodo a ba: tuputupu tawakalubima: eda:hanama:, ba:bema: Godote hiliyonomo tawakalubino kuba komokomo danagilamelelamemene, ba:be Ko Hegelalo ale ebenu holoholo hapuamo kalakalago konutitatama:nema:. Ba:ba tetelo tole komote agodolo a:kitanamene, mabu ebete Hunu Habalo keba ka:na kemedena, ale ba:moe hopolo ba: atumu ba:ba ka:na kaemedehonama:. ¹⁸ Ba: hibila, Godokono hibi malemale emalagidolo ipuwalo tole komo puliyala, mabu malemale emalagidolo komote tole komo gobogobamo ebenu heloamo ka:na:matema:ne. Ba:bema: kebe lumagiti Godokono holoholo hapuamo utima:

da:toletolena, Godokono malemale emalagidolo komote ebe ipuwalo oko hidamo kowatinaha:, iyo, ba:bako lumagiti nemalagidolona Godote ebetamo kuba huiya kikamema:ne, ba:bema: ebegodolo tole komo kapiyate itana.

¹⁹ Numa:la:, Godote a dopamo malemalelo nemalagidoloenami, ba:bema: wadiyala a malemale emalagidolo ipuwalo bemedehonama:.

²⁰ Ba:bema: kebe lumagiti ebena ekawitamo maubalo ba:ma ka:na da:goemene, “Nale Godoko malemalelo nemalagidolonamo huiyatiya ama: kemalagidolonaha:,” ba:be lumagi ba: ha:da amihodawala. A:iye! Ebete ba:moe hopolo ba emedena kebe lumagi ebena baida:mo dumina ba:be ekawi malemalelo emalagidoloheno, ebete umiha:ma: deda:na ba:be Godo malemalelo keba ka:na na:kemalagidolonamene? Gabo puliyanomola, a:kitanamene! ²¹ Ba: hibila, Kelisote atamo kebe ko tutumu tabo dikaa:miya: ba:be tabo ba: ba:ma ka:nala, kebe lumagiti Godoko malemalelo demalagidolona, wadiyala ebete atu gabodo ebena ekawi malemalelo na:kaemalagidolonamene. ☆

5

Hibima: Midipino Helote Ba:moe Hopoen Helo Anakapumi Komo

¹ Numa:la:, Ya:suti Godokono Oemedawa Kelisoma: deda:na, puya:te ba:be komo hibima: da:midina ibi ba: Godokono gugudila, ba:bema: puya:te Nabiwi Godoko malemalelo

☆ **4:21:** Mak 12:29-31

demalagidolona, iba:te atumu ebenu
 gugudi hiliyonomo atu malemale komago
 kaemalagidolena. ✧ ² Ba:bema: Godokono
 malemale emalagidolo komote agodolo ebenu
 komo guguda:tamo ditana, ale ba:be komo
 ba:ma ka:na iya:tawahanama:, keba tetelo ale
 ebe malemalelo ba emalagidolo ebenu tutumu
 tabamo da:papamila:hanakoma:, ba:ba tetelo
 ebenu malemale komote a ipuwalo hibilo
 itananako. ³ Ba: hibila, Godoko malemalelo
 emalagidolo komo ba:gala ebenu tutumu
 tabamo papamiwata komo, ba:bi netewa
 komate hiya:hiya: kapola:naha:, ibino oko owati
 komo ba: kapiyala. Ba:gala ale ba:ma ka:na
 a:kemalagidolama:, Godokono tutumu tabamo
 papamila:ha komote atamo kodakodanomoma:
 eda:na. ✧ ⁴⁻⁵ Ao, eba ka:naha:, mabu Godokono
 gugudi hiliyonomagodolo ebenu helo bitana
 iba:te ba:moe hopoeno kuba ododi helo
 kanakapumima:. Ba:bema: hopo haboeno
 kuba ododili komo anakapumima: lumagiti
 helonomoma: keba ka:na na:keda:mene, iyo,
 pote na:ka:modobomene ba:moe hopoeno helo
 anakapumima:? Ba: hibila, a ipuwalo pote
 ebenu hibima: midi ipuwalo Ya:suku Godokono
 Guduma: da:goena, ba:be dawate modobo helo
 ba:lawenakomene.

*Ya:su Kelisokono Hibi Komo Da:hawakalimina
 Ba:bi Netewa-kapiya Komo*

⁶ Ba:moe komo ba: hibila. Ya:su Kelisote
 ba:moe hopamo da:piya:, ebete ebenu hibi

✧ **5:1:** 1Yon 4:15 ✧ **5:3:** Yon 14:15,23-24

komo hawakalimima: ebete beya ba:gala hawi ka:ka:la: komago atamo a:puluhukuya:, iyo, ebete ba:moi netewa gabodo ebenu komo atamo a:pehawakalimiya:. Ba:gala ba:moe ba: eta komola, Godokono Gobogobote atumu Ya:sukunu hibi komo bekahawakalimina mabu ebe ba: Godokono hibi komo hawakalimidawala. ✧
 7 Ba:bema: Kelisokono komo kohawakalimima: ba:moi netewa-kapiya komate ba:pola:namena:,
 8 Godokono Gobogoboeno tabo komo, ba:gala Kelisokono hawiti da:ka:ka:liya: ba:be komo, ba:gala hopo lumagiti ebe beyamo dadutiya: ba:be komo, iyo, ba:moi netewa-kapiya komate ba:moe atu komo behawakalimina, Ya:su Kelisoko ba: Godokono Gudula. ✧

9 Numa:la:, hopo habanapa:te hibilo da:ga:lanaka, komo hiliyonomo tetelo ale ba:bi tabo komo hibima: da:midilinakoma: ba:be komo kubaha:. Huiyatiya Godote ebenu Guduino komoma: kebe tabo ka:goena, wadiyala ale ba:be tabo hidamo uliti hibinomoma: komidima:nema:, iyo, Godokono tabo komokomo ba: hibinomola, ebete ha:da tabo a:kolamaga:le, ba:bema: ebenu taboeno helote hopo tawakalubino helo na:gogolona. ✧ 10 Ba:bema: kebe lumagiti Godokono Gudu hibima: da:midina, ba:be lumagino tepo ipuwalo Godokono hibi tabote bitana. Huiyatiya numa:la:, kebe lumagiti Godokono tabo hibima: midihino ba:be lumagiti ba:moe gabodo Godoko ha:da amihodawama: midina, mabu Godote ebenu Guduino komoma: hibilo da:goiya:, ba:be hibima: midiha:dawate

ba:be tabo ubiha:ma: eda:na. ☆ 11 Ba:hibila, Godote ebenu Guduino hibi komo hawakalimima: ba:moe komo bododiya:, ebete ebenu Gudugodolo ditana ba:be wiboha: ka:ka: atamo ikaa:miya:. 12 Ba:be mabuma: kebe lumagiti Godokono Gudu hibilo danukumina ebegodolo wiboha: ka:ka:te bitana, huiyatiya kebe lumagiti Godokono Gudu laweheno, ebe niliya, hibi ka:ka:te ebegodolo kitanaha: ☆

Godokono Guduino Wiboha: Ka:keno Komo

13 Ba:bema: la: puya:te Godokono Guduino mahilo hibima: da:midinama, na ba:moe leta la:tamo ododimo, la:le wiboha: ka:ka: da:lawiya:ma ba:be ka:ka:te la:godolo ba itana la:le hibilo kiya:tawahama:. ☆ 14 Ba:hibila, ale toetoe tabago Godokono holoholo hapuamo da:nikulima:, ba:ba tetelo ale tolehenno aeno modoboha: komokomoma: ebe kokiyamema:nema:, ba:bema: a ba:moe komo iya:tawahala, ale kebe komo Godokono ubilo ebe da:toemehoma:, ebete ba:be toetoe tabo hibilo kulima:ne. ☆ 15 Ba:gala a iya:tawahala, Godote aeno toetoe tabo duli homene ebete a hibilo kowalubima:ne, iyo, a kebe komo ebegodone lawema: ebe da:toemehoma: ebete atamo kikaa:mema:ne, mabu hiliyonomo tetelo ebete aeno toetoe tabo komokomo ulihonako.

16 Ba:bema: la:le hibima: midipi ipuwalo eta ekawino kuba ododi komo dumima, wadiyala la: ebenu komo Godotamo toetoe tabamo nadipatimiya:la:, ba:bene Godote ebenu tepo

☆ 5:10: Gal 4:6 ☆ 5:12: Yon 3:36 ☆ 5:13: Yon 20:31 ☆ 5:14: Yon 14:13; 1Yon 3:21-22

ipuwono komo hiduimiti ebetamo ka:ka: gala kakikamema:ne. Huiyatiya keba tetelo lumagiti konomo kuba dododimini, ba:ma ka:na ebete Godokono Gobogoboeno hibi oko kubama: da:goemene, ba:ba tetelo ebena ka:ka: mabuma: Godotamo akatoetohala:, wadiyala ba:bako kubadawate hoea:mo na:toamene. ☆ 17 Numa:la:, ba:moe kuba ododi komo kapiyanomote lumagi hoea:mo komagatama:ne, ba:bema: la: naeno tabo komoma: aka-ukuibilibilihala:. Ba: hibila, a tawakalubino ododili komo hiliyonomo ipuwalo aeno tuputupuha: komo ba: Godokono kukala wakalami komola, huiyatiya kalakala konomola, ebegodolo helo bitana ba:bako hiya:hiya: kuba ododili komo egebolea:mete ka:ka: atamo gala kakikaa:mema:.

18-19 Ba: hibila, a iya:tawahala Godokono guguda:te kuba ododili ipuwalo kemedehonaha:, mabu Godogodone da:hawalukuya: ba:be Helodawate ibi na:ga:lulatelena Kubadawa Saitanate ibi kubahilamekapoma:. Ba:bema: numa:la:, ba:moe hopo konomote ba:be Kubadawoeno helo ipuwalo itana, huiyatiya a iya:tawahala a hibima: midipa:te ba:moe hopolo ba emedehona a ba: Godokono gugudima: eda:hanama:, ba:bema: eta kuba komote a a:kologia:mene. ☆ 20 Ba:gala a eta komo iya:tawahala, Godokono Guduti ba:moe hopamo da:piya:, ebete atamo hido mulu komo a:pikaa:miya: ale Hibidawoeno komo hidamo kiya:tawahanama:. Numa:la:, ba:be Hibidawa ba: Godotela, ebe ba: Wiboha: Ka:ka:la, ba:bema:

☆ 5:16: Mat 12:31 ☆ 5:18-19: 1Yon 3:9

kalakala konomola, ale ebena Gudu Ya:su
Kelisoko ipuwalo bemedehonama!

21 Ba:bema: naeno hidohido guguda:la,
wadiyala la: hibi Godo kapiya ba adikumina,
komo ida:da:li adikulame komamo ba:gala
ibino ha:da amiho gobogoboeno ukui komamo
akapapamila:hanakala:

Ba:moe ba: naeno tabo kuititila. Ba:ba:la.

GODOKONO HIDO TABO
The New Testament in the Tabo Language, Aramia
Dialect, of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Tabo (Aramia) long
Niugini

Copyright © 2006 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Tabo (Aramia) (Tabo)

Dialect: Aramia River

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

3c340006-f955-5c23-b3a5-6598deca5d75